

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qua ratione Parochus, & Ordinarius se gerere debeant, cum opponitur
impedimentum Matrimonio contrahendo, aut ipsi norunt. §. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

conjuges, adhuc non videris obligatus, quia ex tuo dicto tantum nec probari impedimentum potest, nec matrimonium impediti: Capir. licet ex quadam, de testibus. Quod efficacius procedit, si impedimentum ex delicto procedat, non enim absque fructu alicui est irroganda infamia.

5. Ceterum verius est, & omnino consulendum te impedimenti conscium obligatum esse revelare, si praemissa correctione fraterna revelationem praestare potes absque tuo damno, tamen impedimentum probare nequeas. Sic Nauarr. c. 2. numero 83. Covarr. in 4. decret. 1. part. c. 6. §. 10. num. 21. Henric. lib. 11. cap. 14. num. 5. Sanch. alii relatis, lib. 3. disp. 13. num. 2. Gutier. de matrim. cap. 59. numero 9. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 1. num. 61. Galpar Hurtado de matrim. disp. 5. difficult. 21. numero 75. Mouer, quia tuum dictum est insufficienti sit dissolvere coniunctos, at sufficiens esse videtur impedire, ne coniungantur ex Textu in cap. super eo, 22. de Testib. ibi: Super illa vero questione, quam fecisti, an mulier coniungenda non sit viro pro eo quod sola mater alterutrius eos esse consanguineos conficitur. Respondemus quod si non est firmatum inter eos eorum matre asseruante ipsos esse consanguineos non debent coniungi, quia praesumptio est non motica, quod linea consanguinitatis attingant. Si vero matrimonium est firmatum, non debent sine plurium iuramento dissolui. Vnde Glossa ibi inquit ad dictum vnius impeditur matrimonium contrahendum. Deinde praecipue reuelandi impedimentum astringeris, quoties commode potes revelare, tum ne contrahentes peccent, si mala fide procedant, tum ne irreuerentia Sacramento fiat, tum ne proles sit illegitima. Si vero procedant bona fide astringeris ad impedimenti reuelationem, ne contrahentes materiale peccatum committant, neque sit Sacramentum fictio, & proles ex se illegitima, & vitetur difficultas, quae in ratificatione matrimonij interuenire solet detecto postmodum impedimento. Haec enim omnia sufficienter honestant impedimenti reuelationem, tamen sub secreto acceptis, iuramentis non reuelaturum, ut bene notarunt Sanch. Gutier. Coninch. & alij supra.

Notanter dixi, si absque graui tuo incommodo revelare impedimentum possis: quia si ex reuelatione facienda graue damnum times, exularis, quippe leges Ecclesiasticae eo casu cessant: est enim lex Evangelica iugum suauis, & onus leue, sicuti aduertit Sanch. dicta disp. 13. num. 10. & 23. Petr. Nauarra lib. 2. de resist. cap. 4. num. 228. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 34. num. 2. Coninch. disp. 27. dub. 7. num. 61. Gutier. de matrim. cap. 79. num. 4. & alij ab eisdem relati. Deinde dixi correctionem fraternam praemittendam esse, si speratur ex ea fructus, id enim exigit charitatis regula vitare inquam inconuenientiam cum minori damno proximi, quod fieri possit, iuxta doctrinam D. Thom. 2. 2. quaest. 3. art. 8. Et tradit Sanch. dicta disp. 13. num. 5. Gutier. de matrim. cap. 79. num. 3. Petr. Nauarr. & Basil. Ponce, supra.

6. Ex quibus manifeste inferitur etiam ipsum contrahentem, si impedimenti conscius est, teneri fateri, vel a contractu desistere, quia inique, & iniuste se ingerit contractui, quem celebrare iure nequit, uti bene comprobant variis Textibus, & ratione Henric. lib. 10. de Sacramento Ordinis cap. 18. num. 2. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 14. Aegid. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 2. num. 63.

7. Neque argumenta num. 4. adducta vrgent. Ad primum facerit illam doctrinam veram esse, cum ad punitionem proceditur, secus, quando ad vitanda damna, vel peccata lex fertur, & obligatio reuelationis imponitur. Ad secundum constat ex probatione nostrae sententiae ad impediendum matrimonium sufficiens esse dictum vnius testis dictum, sufficit autem, ut Iudex ex officio contrahentes vrgat, & inquisitionem diligentem faciat, quibus forte detegatur impedimentum. Tandem impedimentum, quod credis te solum nosse, forte est aliud qui agnoscat, cuius manifestatione optime probabitur. Quare ut sententia Basil. Ponce aliquam probabilitatem videatur habere, debes certus esse nullum alium à te impedimentum nosse, tuamque reuelationem nullius fore utilitatis, quod vix accidere potest. Ex quo constat quam leui fundamento ductus procefferit Bassilius aduersus commune, certamque sententiam: neque hoc mirum esse debet, cuius finis in scribendo non tam veritatem inuestigare, quam Thom. Sanch. dictis contradicere videtur.

§. VII.

Qua ratione Parochus, & Ordinarius se gerere debeant, cum opponitur impedimentum matrimonio contrahendo, aut ipsi norunt?

1. Nullo impedimento apposito factis denunciationibus ad matrimonium procedendum est.

2. Apposito impedimento debet Parochus contrahentibus matrimonium interdiceret.
3. Si Parochus nouit impedimentum extra confessionem, & matrimonium publice petatur, negare tenetur, & rem ad Ordinarium deferre praemissa correctione fraterna.
4. Soluitur quaedam obiectio.
5. Si in confessione tantum nouit impedimentum, non potest matrimonium contrahentibus denegare.
6. Delato impedimento ad Ordinarium ipsi incumbit veritatem inuestigare.
7. Si Ordinarius constat de impedimento non ex alterius relatione, sed ex propria noticia, nequit contrahentes à matrimonio remouere.

1. **C**onstat si nullum apponatur impedimentum factis denunciationibus teneri Parochum ex proprio officio contrahentes in matrimonio iungere iuxta Trident. sess. 24. cap. 1. ibi: Quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiae procedatur. In facie Ecclesiae id est coram Parocho, & testibus, Ecclesia enim dicitur congregatio fidelium: Cap. Ecclesia de consecrat. dist. 1. & cap. reatum etc. de testament. veris. nomine autem Ecclesiae. Quocirca non est necesse, ut in Ecclesia materiali vel limine, aut camerario ecclesiae breui, ut bene Nauarr. aduertit, cap. 22. num. 70. initio. Sanch. disp. 15. num. 20. Gutier. cap. 60. num. 1. Matrimonio celebrato debet Parochus scribere nomina contrahentium, & testium, locum, & tempus contracti matrimonij in libro ad hunc finem deputato secundum formam à Trident. Praeceptam: & licet Trident. non vratur verbis ad id rigidis, sed solum dixerit, habeat Parochus librum. &c. ex hoc tamen quem intendit scilicet ut Ecclesiae constet de matrimonio, & lites quae suboriri solent vitentur, colligitur sub mortali obligare voluisse ad hanc diligentiam praestandam, ut bene docuit Henric. lib. 11. cap. 7. numero 4. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 15. num. 22. Gutier. cap. 60. num. 9. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 36. num. 8.

2. Verum si facta denuntiatione impedimentum apponatur coram Parocho siue ab vno ex contrahentibus, siue ab alio tertio obligatus est Parochus matrimonij celebrationem interdiceret, non tamen potest inuestigare, an illud impedimentum de facto subsit, verumque sit, sed deferenda res est ad Ordinarium ut ipse cognoscat, quia Parochus iudiciale potestatem non habet, quam tamen requirit cognitio impedimenti matrimonij iuxta Textum in cap. fin. de etate test. de pof. iuncto Textu in cap. 1. de consanguinit. ibi: Non sicut causa tractanda per quoslibet sed per Iudices qui potestatem habent. Interdictio autem facta à Parocho non est iudicialis, sed extra iudicialis. Sic Hostiensis. Gregor. Lopez, Segura, & alij quos refert, & sequitur Sanch. disp. 15. num. 3. Gutier. cap. 60. num. 2.

3. Quod si Parochus solus nouit impedimentum extra confessionem, & publice matrimonium petatur, negare tenetur, & rem ad Ordinarium deferret, cuius est veritatem inuestigare: si enim quilibet alius iuxta dicta §. praecedenti tenetur impedimentum denuntiare, ne ligati contrahant, à fortiori Parochus, cui ex officio incumbit saluti subditorum, & illorum bono consulere: praecipue cum commune sit eius testimonio matrimonium impediti: debet tamen prius fratrem, & secretò contrahentes monere, quòd si ipsi monitioni non acquiescunt, sibi imputent, si ex reuelatione impedimenti aliqua eis nota proueniat? uti bene aduertit Henric. lib. 1. de Sacram. cap. 60. num. 6. Sanch. disp. 15. num. 6. Gutier. cap. 60. num. 10. Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. 3. & 4. num. 64. & 66. quiddam in contrarium dicit Basil. Ponce lib. 5. cap. 35. num. 6.

4. Quod si dicas occulto peccatori indignè Sacramentum peccati ministrandum est, si publice petat, uti Christus proditori Eucharistiam creditur ministrasse, ergo Parochus impedimento occulto ligatos iungere matrimonio debet, si publice petant, neque secretò moniti desistere velint.

Respondeo cum Sanch. dicta disp. 15. num. 1. Gutier. cap. 60. num. 5. & legq. Coninch. disp. 27. dub. 7. n. 67. & 68. dupliciter contrahentes impediti posse à matrimonio: primò ex impedimento, quod reddit Sacramenti susceptionem indignam, neque vterilius procedit, quale solum est peccatum mortale. Secundò ex impedimento, quod praeter susceptionem indignam occasionem praestat plurium damnorum, pluraque peccata postmodum committendi, uti est quodlibet impedimentum dirimens matrimonij, & etiam votum castitatis impediens. Si primo tantum impedimento contrahentes afficiantur, & publice petant, Parochus eorum matrimonio assistere debet, sed si vero si secundo impedimento ligati existant, eo quòd primò impedimentum cedere tantum videatur in occulto peccatoris damnum; at secundum impedimentum in aliorum damnum cedit, & plurium peccatorum occasio existit, cum tamen primum impedimentum vnicò peccato commisso ablatuatur.

5. Dixi extra confessionem, si enim in confessione tantum Parochus impedimentum mouerit, et si plures Doctores, quorum mentio Sanchez. *dicta disp. 1. §. 1. num. 6. & seqq.* Gutierrez. c. 60. a. num. 10. censent posse, imò teneri denegare contrahere volentibus assentiam, si absque fractione sigilli id facere possint. Verius tamen est non posse, quia nequit Confessarius, si notitia in confessione accepta ad exteriores actus, ex quibus confessio onerosa penitenti reddi potest, iuxta ea quibus latius diximus tract. de penit. disp. de obseruat. sigilli, & tradit Suar. tom. 4. a. 3. part. disp. 1. §. 7. num. 10. Sanchez. disp. 16. num. 14. Gutierrez. cap. 60. de matr. num. 11. Coninch. disp. 27. dub. 7. num. 70. An autem penitentem mouere teneatur, vel possit ibidem disputauimus, ubi conclusimus ex communi sententia debere prius petere à penitente licentiam, ut cum de auditis in confessione moueat: si ut inquit Coninch. disp. 27. dub. 7. concl. ult. n. 70. creditur monito profutura. Et penitens non aget laetius sibi veniam peti, probabile tamen esse hanc obligationem petendi licentiam non habere, sed omnino se gerere posse, ac si in eius notitia nihil decessisset, uti patet ubi citatos approbat Gutierrez. d. c. 60. in fine.

6. De lata re ad Ordinarium ipse ex officio tenetur veritatem dilucere, & impedimentum appositum inuestigare, cui si dicatur impedimentum sublarum esse per dispensationem, videre debet; an dispensatio lata fuerit pro solo conscientiae foro, an etiam pro foro externo? Si dispensatio lata est pro foro conscientiae foro nullius est effectus, possit illos coniungere; quia pro impedimento ad forum contentiosum delato non prodest praedicta dispensatio, quia non operatur ultra intentionem concedentis, iuxta leg. non omnis ff. si certum petatur. Quod ad hoc verum est, ut etiam si post contractum matrimonium apponatur impedimentum dirimens, cuius dispensatio solum pro foro conscientiae obtineat, separare Ordinarium debet coniuges, ut coelibem vitam degant, quousque pro foro externo dispensatio obtineatur, ut bene aduertit Sanchez. disp. 16. num. 17. Gutierrez. cap. 60. n. 60. Coninch. disp. 27. dub. 7. num. 64. Quod si contrahens falsis testibus probauerit impedimentum sibi appositum nullum esse, poterit iudex eos matrimonio iungere, tamen si falsitatem agnouerit, quia eo casu publicitas fori externi sublata est, sicuti aduertit Basil. Ponce, lib. 5. de matr. cap. 36. n. 7.

7. His addendum est, si Ordinarium constaret de impedimento non ex alterius relatione, sed ex propria notitia obligatum esse coniungere contrahentes; tamen si ignoraret dispensationem obtinendam esse: quia nequit simul esse testis, & iudex: ac proinde eius scientia nullus est efficacia, ut possit matrimonium impedire. Et constat in irregulari perente publice Ordines, quem Episcopus non videtur repellere posse et irregularitate sibi tantum nota, iuxta Textum in cap. ex parte de Temp. rib. ordinandor. & ibi Glossa. Et tradit in praesenti Sanchez. disp. 1. §. num. 14. Gutierrez. cap. 60. num. 5. Coninch. disp. 27. dub. 7. num. 59. & 67. Ex quo inferendum est, si Ordinarium praecipiat Parocho scienti impedimento appposito se purgare, obligatum esse obedire, quia caret iure repellendi, eo quod scientia impedimenti nullus sit efficacitatis.

§. VIII.

De praesentia Parochi, & testium pro matrimonio contrahendo à Concilio requisita.

1. Propositum decretum Concilij.
2. Nullum est matrimonium, etiam si publice, & coram omni populo contrahatur, si Parochus absit.
3. Contrahentes in illa Parochia, in qua Concilium publicatum est, nec eius decretum receptum, valide absque parocho & testibus contrahunt.
4. Procedit est contrahentes incola sint locorum ubi Concilium receptum sit.
5. Incola locorum, in quibus Concilium publicatum non est, si aueriant ad locum in quo est publicatum contrahere debent coram Parocho, & testibus.
6. Infideles non arduantur hac lege Concilij.
7. Fideles etiam ignorantes lege Concilij astringuntur.
8. Item qui commorantur in pagis, ubi nullus est Pastor, aut vicem eius obtinens, quidquid alij contrarium sentiant.
9. Oburgentem necessitatem omitti non potest obseruatio praedicti decreti.
10. Matrimonium quod in facie Ecclesiae celebratum est, & fuit nullum occultum impedimentum, reuocari poterit absque Parocho, & testibus.
11. Qualiter Parochus, & testes praesentes esse debeant?
12. Qua verba Parochus assistens matrimonio proferre debeat?

1. Hucusque actum est de denunciationibus matrimonio praeruis, nunc agendum de solemnitate à Concilio praescripta. Concilium namque Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. matrimonij statuit deinceps matrimonium contra-

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Part. V.

hatur, quin Parochus, & duo vel tres testes assistant sub decreto irritante contractum, & inhabilitante personas ad aliter contrahendum, (subdit tamen praedictum decretum vim esse habiturum post triginta dies à die primae publicationis in qualibet Parochia.

2. Hinc fit nullum esse matrimonium, tamen si publice, & coram omni populo contrahatur, si Parochus absit, quia deficit solemnitas requisita à Concilio, ut bene ex communi sententia aduertunt Nauarr. cap. 2. §. num. 144. Henrici lib. 11. cap. 1. num. 1. Sanchez. disp. 17. num. 7. Gutierrez. de matrim. cap. 61. num. 8.

3. Secundo fit, contrahentes matrimonium in illa Parochia, in qua Concilium publicatum non est, vel eius decretum non est receptum, aut si receptum fuit, est tamen consuetudine abrogatum valide contrahere absque Parocho, & testium praesentia, quia Concilium exigit publicationem decreti in qualibet Parochia, ut vires habeat, & robur obtineat si autem post publicationem receptum non sit, vel consuetudine abrogatum, censendum est ac si publicatum non esset, ex Textu in c. 1. de re quia, & pace. Et constat ex dictis tract. 3. de legib. disp. 1. Et in praesenti tradit Sanchez. lib. 3. disp. 18. num. 1. Gutierrez. cap. 61. in fine num. 12. Coninch. disp. 27. dub. 1. num. 10.

4. Neque his obest, quod sic contrahentes incola sint locorum, ubi Concilij decretum receptum est, animoque contrahendi in ea loca diuertant, quia hoc decretum non personas utrumque afficit, sed contrahentes in locis, ubi Concilium publicatum est, neque censendi sunt in hoc contractu fraudem vim committere, cum nulla lege prohibeantur illis in locis contrahere, sed iure proprio vtantur. Si tamen omnino clandestine contraxerint peccabunt sicut peccant incola illorum locorum clandestine contrahentes, sic firmant ex communi sententia Sanchez. Gutierrez. & Coninch. supra. Et Rebell. lib. 2. quaest. 7. sect. 3. Gaspar Hurtado disp. 5. de matr. difficult. 4. num. 19.

5. Econtra vero incola locorum, in quibus Concilium publicatum, non est, si ad loco ubi est praedictum decretum publicatum, & receptum diuertant animo matrimonij contrahendi, teneatur absque dubio contrahere Parocho, & testibus praesentibus aliis inualide contrahent: tum quia secundum probabiliorum sententiam peregrini teneantur legibus quae transiunt, ut diximus tract. 3. de leg. disp. 1. punct. 24. §. 7. Tum quia esto non teneantur legibus bonum subditorum speciale inspectantibus: at teneantur legibus bonum commune respicientibus, quaeque non tam personas, quam eorum actiones sufficiunt. Ob quam doctrinam ferè ab omnibus receptum est in materia contractuum quemlibet obligatum esse contrahere iuxta consuetudinem, & legem illo in loco receptam quia ratione contractus foritur forum, iuxta Textum in c. 1. de foro competenti. Et leg. si fundus. 6. ff. de emptione. Et tradit Sanchez. de disp. 18. Coninch. dub. 1. in fine. Basil. Ponce, dicto lib. 5. cap. 7. §. 1. num. 6 & seqq.

6. Superest dicendum An sint aliqui casus à praedicta doctrina excepti: Et nemini est dubium de infidelium matrimonio, tamen si Ecclesia sint temporaliter subiecti, quia legibus Ecclesiasticis, qualis haec est, non alligantur.

7. De fidelibus vero commorantibus in locis, ubi Trident. publicatum est aliquos casus Doctores excipiunt. Primo excipiunt aliqui, quos tacito nomine refert Coninch. disp. 27. dub. 1. num. 11. ignorantes praedictam legem, nam sicut liberantur à culpa, sed à poena irritationis liberari debent. Sed rectius contrarium censet ipse Aegid. de Coninch. ibi, & pluribus relatis Sanchez. lib. 3. disp. 17. num. 10. Gutierrez. cap. 61. a. num. 10. Basil. Ponce, lib. 5. cap. 6. in fine num. 18. quia irritatio adus non in poenam contrahentium clandestine imponitur, sed in odium talis contractus, ut inconuenientia inde orta vitentur, ac proinde siue ignorauerit, siue scienter matrimonium clandestine contrahatur, nullus est valoris. Argum. Textus in cap. 1. de concess. praebenda in 6. ibi, siue ignorauerit, siue non, non valebat.

8. Secundo excipiuntur contrahentes, ubi nullus pastor, aut vicem eius obtinens haberi, aut in proximis locis adiri potest, ob declarationem Clement. VII. restit. Coninch. dicta disp. 27. dub. 1. num. 12. Quem approbare videtur Gaspar Hurtado, disp. 5. de matr. difficult. 3. num. 10. dicens hanc declarationem dispensationem fuisse. Sed Contrarium censeo omnino dicendum cum reliquis Doctoribus. Tum quia non constat authentice praedicta declaratione, vel dispensatione, Tum quia esto constaret, debebat publicari publicatione legis, ac legem vniuersaliter latam restringeret, ut ex communi firmamus Tract. de legib. disp. 1. punct. 10. num. 5.

9. Tertio excipit soler casus urgentis necessitatis, videlicet, quando in mortis articulo, vel extra maxime expedit matrimonium contrahi, neque adest Parochus qui assistat: quia non est credendum Pontificem voluisse hunc casum sua lege comprehendere, sic tenet tanquam probabile Veracruz in append. ad speculum coniug. dub. 5. solut. 2. ad obiectionem postquam post 7. conclus. Vega lib. 3. sum. casu 361. Capua lib. 2. decis. 8.